DATATILSYNET

Børns Vilkår
Trekronergade 26
2500 Valby

29. april 2024

J.nr. 2024-45-0098
Dok.nr. 587499

Datatilsynet
Carl Jacobsens Vej 35
2500 Valby
T 3319 3200
dt@datatilsynet.dk
datatilsynet.dk

CVR 11883729

Børns Vilkårs henvendelse om en række sociale medier

1. Børns Vilkår har rettet henvendelse til Datatilsynet om en række forskellige sociale mediers (Meta, TikTok, Google, X og Snap Inc.) behandling af oplysninger om børn.

Børns Vilkår oplyser i henvendelsen, at de sociale medier ikke overholder de nationalt fastsatte aldersgrænser, herunder aldersgrænsen i den danske databeskyttelseslov, som gælder for samtykke i forbindelse med udbud af informationssamfundstjenester direkte til børn. Børns Vilkår har også påpeget, at børn, som følge af at de er umyndige, ikke kan indgå en kontrakt med de sociale medier.

Børns Vilkårs henvendelse har været behandlet på et møde i Datarådet.

Datatilsynet er enig med Børns Vilkår i, at det er vigtigt, at oplysninger om børn behandles i overensstemmelse med databeskyttelsesreglerne, herunder at der passes ordentligt på oplysningerne. Børn skal efter databeskyttelsesreglerne have en særlig beskyttelse, fordi de ofte er mindre bevidste om de risici og konsekvenser, der kan være forbundet med behandling af personoplysninger.

2. Datatilsynet kan i anledning af henvendelsen oplyse, at behandling (brug) af personoplysninger henhold til databeskyttelsesforordningens artikel 6, stk. 1, er lovlig, hvis og i det omfang mindst ét af forholdene i bestemmelsens litra a-f, gør sig gældende.

Det følger af databeskyttelseslovens § 6, stk. 2, at hvis databeskyttelsesforordningens artikel 6, stk. 1, litra a (samtykke), finder anvendelse i forbindelse med udbud af informationssamfundstjenester direkte til børn, er behandling af personoplysninger om et barn lovlig, hvis barnet er mindst 15 år.

De nævnte sociale medier er alle informationssamfundstjenester og er derfor omfattet af anvendelsesområdet for databeskyttelseslovens § 6, stk. 2, og tilsvarende bestemmelser i andre lande.

Udbuddet af en informationssamfundstjeneste vil ofte indebære en flerhed af behandlingsaktiviteter (formål). En af disse behandlingsaktiviteter er muligheden for at oprette en profil, interagere med andre brugere mv. Andre formål kan være modtagelse af personaliseret markedsføring, bekæmpelse af svig mv. I visse tilfælde vil disse behandlingsaktiviteter have et overlap, f.eks. hvis man i forbindelse med oprettelsen af en profil bliver præsenteret for muligheden for at give samtykke til personaliseret markedsføring.

Enhver behandlingsaktivitet skal som nævnt have et grundlag i databeskyttelsesforordningens artikel 6, stk. 1, litra a-f, men grundlaget er ikke nødvendigvis det samme.

Det er i den forbindelse vigtigt at være opmærksom på, at aldersgrænsen for samtykke på 15 år, som gælder i Danmark, kun finder anvendelse, hvis der er tale om formål eller behandlingsaktiviteter, som (skal) baseres på et samtykke i henhold til databeskyttelsesforordningens artikel 6, stk. 1, litra a.

De nævnte sociale medier behandler som led i den behandlingsaktivitet, som består i oprettelse af en profil, imidlertid almindeligvis ikke personoplysninger på baggrund af børnenes samtykke. Disse sociale medier henviser i stedet til, at oplysningerne behandles af hensyn til opfyldelsen af en kontrakt – de nævnte sociale mediers servicevilkår – med børnene. Grundlaget for behandling er i disse tilfælde databeskyttelsesforordningens artikel 6, stk. 1, litra b.

Aldersgrænsen for børns samtykke har derfor ikke nødvendigvis betydning for børns generelle adgang til de nævnte sociale medier. En dom fra EU-Domstolen i sommeren 2023 (Bundeskartellamt) og en række nyere afgørelser fra EDPB over for bl.a. Meta har fastslået, at visse typer af personaliseret markedsføring, som var omdrejningspunktet i sagerne, ikke kunne ske på baggrund af artikel 6, stk. 1, litra b og/eller f. Sådanne typer af personaliseret markedsføring kan på baggrund af denne udvikling i praksis formentlig kun ske på baggrund af et samtykke.

Når det kommer til selve oprettelsen af en profil, som de nævnte sociale medier som nævnt baserer på en kontrakt med børnene, kan de sociale medier således godt have en aldersgrænse, som er lavere end aldersgrænsen for samtykke – forudsat at barnet gyldigt kan indgå en kontrakt.

Spørgsmålet om, hvorvidt et barn kan indgå en gyldig kontrakt reguleres ikke af databeskyttelsesreglerne, men af aftaleretlige regler. Datatilsynet har en vis begrænset mulighed for at påse, at der eksisterer en kontrakt, men det falder udenfor tilsynets kompetence at foretage en mere dybdegående fortolkning og vurdering af eventuelt indgåede aftaler.

Datatilsynet vil i forlængelse af Børns Vilkårs henvendelse indgå i en dialog med Justitsministeriet, som er ressortmyndighed for bl.a. værgemålsloven, omkring børns adgang til at indgå aftaler, herunder acceptere sociale mediers servicevilkår.

Uanset hvilken aldersgrænse et socialt medie (lovligt) måtte have valgt, skal mediet – også som følge af databeskyttelsesforordningens artikel 25 om databeskyttelse gennem design og databeskyttelse gennem standardindstillinger – indføre passende foranstaltninger for at sikre, at den valgte grænse overholdes, f.eks. relevante aldersverifikationsmekanismer.

Det bemærkes i den forbindelse, at der i forhold til spørgsmålet om aldersverifikation pågår en række aktiviteter herom både nationalt og i EU, herunder i regi af Det Europæiske Databeskyttelsesråd.